

CIJENA lista: U pretplati za čitavu god. K 30.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.60, u maloprodaji 15. fil. pojedini broj. OGLASI primaju se u upravi lista trg. Cuslova.

HRVATSKI LIST

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj isticari JOS. KRMPOTIĆ u Puli trg. Cuslova 1. Uredništvo: Sijanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju.

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

Godina IV.

U Puli, četvrtak 3. siječnja 1918.

Broj 895.

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ

Beč, 2. (D. u.) Službeno se javlja: Istočno bojište.

Primirje.

Talijansko bojište:

Na visoravni Asiago, u području Monte Tomba i na donjoj su se Pivi razvijali od vremena do vremena topnički bojevi. Dne 26. prosinca rano ujutro uzeta bje naša posade iz položaja na nasipu kod Zensona bez gubitaka na istočnu obalu Piave. Neprijatelj, koji je to ispražnjenje opazio tek 31. prosinca, držao je sve do tog dana ostavljena kriča neprestano pod topničkom i minometnom vatrom.

Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ

Berlin, 2. siječnja. (D. u.) Iz velikog glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Od Dixmuidena do Deula je bila topnička djelatnost od podneva dalje na pojedinim odsječcima pojačana. Sjevero i južno je od Lensa prolazno oživjela u svezi s uspješnim izvidima. I između Arrasa i St. Quentina bi vatra od vremena do vremena porasla na jakost. Broj posljednjih se je dana južno od Marcolinga zarobljenih Engleza povisio na 500.

Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: Sjeverno od Prosnesa i s obje strane Orne pojačana bojna djelatnost. Izvidnički su sunci doveli na više mjesta fronte do zarobljenja brojnih Francuza.

Istočno bojište

Ništa nova.

Macedonsko bojište:

Nikakovi bitni dogodjaji.

Talijansko bojište.

Topovska je djelatnost na visoravni Asiago u području Monte Tomba bila od vremena do vremena pojačana.

Prvi majstor glavnog sijeća Ludendorff.

* Japan i antanta. Reuterov dopisnik javlja iz Tokia: Car je danas osobno otvorio sabor sa savjetom, u kojem je naglasio potrebu, da se poduzmu mjere za suradivanje sa japanskim saveznicima u skladu sa vojničkim položajem. Sabor se je zatim odgodio do 20. siječnja.

* Amerikanci iznajmili stanove u Francuskoj za pet godina. Dopisnik „Neue Zürcher Zeitung“ piše iz Londona: Englezi, koji se vraćaju sa fronte, kažu, da Amerikanci misle, a će rat potrajati cijalih pet godina; za toliko su namne vremena iznajmili svoje stanove.

* Posavjetovanja u Berlinu. Wolffov ured javlja: Generalni feldmaršal pl. Hindenburg i generalni feldmaršal pl. Ludendorff prisjeli su danas, dne 2. siječnja, na posavjetovanja u Berlin.

* Krunsko vijeće u Njemačkoj. Dopisnik ured saopćuje iz Berlina dne 2. siječnja: Kako javljaju pojedini listovi, obdržavat će se danas po podne u dvorcu Bellevue pod predsjedanjem cara krunsko vijeće, koje će pretresati u bitnosti uspjeh pregovora u Brestu Litovskom.

* Govor dra. Trosić-Pavičića. što ga je držao u austrijskom parlamentu na 19. listopada, dopro je bar djelomično i u vanjski svijet, te je učinio ogroman dojam. Bio je preveden na talijanski, francuski i engleski, te ga mnoge novine reproduciraju, a „Manchester Guardian“, donio je o njemu uvodni članak, čiji sadržaj ne možemo reproducirati. Mnoge se druge novine na taj govor osvrnuše, pa i „Neue Zürcher Zeitung“ u uvodnom članku, u kojem veli, da Austrija ne smije ostati pod tom teškom optužnicom, nego da mora poslati u govoru traženu komisiju, da tvrdnje govornika ispita, pa ako ne budu ispravne, da mora protiv njemu kazneno postupati, ili, ako budu ispravne, strogo kazniti zločinca. Tu zadovoljština da je dužna Austrija svijetu, civilizaciji i sebi, jer da pod takvom optužbom ne može ostati.

* Pomoć gladujućim Madžarima. Madžarski dopisnik ured saopćuje dne 1. siječnja: Po nalogu Nj. Veličanstva dao je predsjednik zajedničkog odbora za prehranu general pl. Landwehr od plijena naših četa u Italiji, 2 vagona riže glavnome gradu Budimpešta na raspodjelu, nek se to razdjeli medju siromaha.

Mirovna pregovaranja.

Kako će se Rusi s Nijemcima nagoditi. — Uz koje bi uvjete pristala Amerika na mir. — Poljači će sudjelovati kod mirovnih pregovora. — Lloyd George ne će vijećati o miru. — Posavjetovanja antante.

Petrograd, 1. (D. u.) P. b. a. Dopisni ured povjerenstva za izvanjske poslove priopćuje: Njemačko je izaslanstvo u Brest-Litovsku predložilo ruskom izaslanstvu spis, koji sadržava točniju osnovu njemačkih uvjeta. Njemačka vlada izražava u tom spisu uvjerenje, da su pučke mase u Kuronskoj, Poljskoj, Litvi i u dijelovima Estonske i Livonske izjavile bile u prilog svoje posvemašnje neovisnosti, i da je ruska vlada, pošto se opire na stanovište slobodne, prava samoodređivanja narodnosti, primila u tom izražaj volje poljačkog, litavskog i letskog naroda. Rusko je izaslanstvo odgovorilo, da ne može priznati izjave volje, koja je uslijedila bila pod pritiskom ratnog položaja. Vijeće je pučkih povjerenika primilo njemačku izjavu na znanje i potpuno odobrilo stanovište ruskog izaslanstva. U današnjoj je sjednici konferencije glede ratnih zarobljenika uložio drug Radov u ime ruskog izaslanstva prosvjed protiv uapšenju internacionalista u Njemačkoj. Svi će spisi biti prilopćeni.

Amsterdam, 1. (D. u.) Prema listu „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ javlja „Daily Telegraph“ iz New-Yorka od 30. prosinca: Iz posljednje se brzojavke iz Washingtona razabire, da će Udružene države i alijanci u slučaju, da stave središnje vlasti formalnu mirovnu ponu-pćenitoj osnovi „nikakvih aneksija i nikakove odštete“, podati odgovor, koji će Nijemcima istrgnuti sve moralne prohibitice, koje bi mogli postići, kad bi se šuteći prešlo preko takove ponude. Vlada imade malo pouzdanja u različite mirovne pokušaje, koji sad potječu posredovanjem boljševika iz Njemačke. No Wilson i njegovi ih vijećnici točno ispituju. Složili su u tom, da se u slučaju jasno opisane mirovne ponude poda odgovor, u kojem bi još jednom bila obrazložena prava alijanca u svim pojedinostima. Kako se glasa, ustrajati će Wilson kod zaključka, da ne sudjeluje kod mirovnih pregovaranja, dogod nema nikakova povoda predmjevi, e je Njemačka sklona, da se okani svojih vojničkih ciljeva. Bude li ta njemačka mirovna ponuda sadržavala glede toga jasna obećanja, učinili će vlada sve, da dodje do saziva mirovne konferencije.

Beč, 31. Kako javlja „Kurier Warszawski“, stalno je, da će zastupnici poljačke države u zgodan čas prisustvovati kod mirovnih pregovora kao stručnjaci. Posljednjih su se dana obdržavala u Varšavi vijećanja između regentskog vijeća i kabineta, na kojem se je raspravljalo i zaključilo o pravcima, kojih se poljački zastupnici imadu držati. Sastav je zastupnika povjerilo regentsko vijeće ministru predsjedniku Kuharzewskom. U prvom će redu ministar-predsjednik Kuharzewski sam sudjelovati kod mirovnih rasprava.

Beč, 1. (D. u.) Reuterov ured saznaje iz Londona, da je neispravna vijest lista „Manchester Guardian“ o tobožnjim namjeri ministar-predsjednika Lloyda George-a, da se otpravi u Francusku, kako bi ondje pregovarao s ministrom predsjednikom Clemenceau-om, o austro-ugarskim i njemačkim mirovnim uvjetima.

Amsterdam, 31. (D. u.) List „Times“ saznaje iz Washingtona: Državni tajnik Lansing saopćio je na nekoj novinarskoj konferenciji, kako on nema a ma ništa da kaže o izjavama grofa Czernina u Brestu-Litovskom. Službeno se po svoj prilici ne će uopće tih izjava niti opaziti.

London, 1. (D. u.) Parlamentski izvijestitelj lista „Daily Chronicle“ piše: Vladini krugovi priznaju, da predložio u Brest-Litovskom tvore ozbiljnu novost, koju se službeno mora uzeti na znanje. Izmjena mišljenja između Velike Britanije, Francuske, Udruženih država i Italije u toku su.

Pariz: Ministar predsjednik Clemenceau u prisutnosti ministra izvanjskih poslova Pichona, primio izaslanstvo udruženih socijalista komore, koje je zamolilo bilo za putovanje u Petrograd gdje kane prepriječiti sklopljenje posebnog mira, ili barem pokušati isposlovati, da bude isti što manje bez posljedica. Clemenceau im je odgovorio, da se uza sve priznavanje njihove domovinske ljubavi ne može, kraj zaključiti prilika u Petrogradu nadati nikakvom uspjehu od njihovog

koraka. Nasuprot, podijeli li se dozvola za putovanje u tu svrhu, izgledalo bi, kao da su nastupili neželjeni utjecaji na javno mnijenje u zemlji. Sa mnogo bi se strana kazalo, da Francuska sudjeluje kod dogovora o mirovnim uvjetima. No to obzirom na nestašicu ozbiljnih predloga sa strane neprijateljskih vlasti nije ni pošto naša namjera. Clemenceau je konačno istaknuo, da ne može glede zamoljene dozvole stvoriti nikakove odluke, dok se alijanci o tome sporazume, i da nema nikakova povoda pretpostavi, kao da je promijenio svoje nazore od Stockholmske konferencije ovamo.

* Iz Njemačke. Pod predsjedanjem se državnog tajnika dr. v. Kühlmanna obdržavao se na novu godinu dogovor sa zastupnicima svih stranaka državnog zbora. Kako „Berliner Tageblatt“ javlja, zatražila su tečajem konferencije oba zastupnika socijalne demokracije, Scheidemann i Ebert, da se što prije bezodvlačno sazove državni zbor.

Iz Rusije.

Ruski socijaliste protiv boljševika. — Bojevi u Irkutsku. Besarabija proglašena moldavskom republikom. — Čudna vijest o prijelazstvu boljševika i rade radnika i seljaka u Ukrajinu. — Boljševičko čete vode njemački časnici?

Stockholm, 29. prosinca. („Svenska Telegrambureau“). Ovdješnji list „Sozialdemokraten“ snopćuje ovaj manifest udružene socijalno demokratske radničke stranke na narode Rusije i na proletarijat zapadne Europe: Izvanredni kongres udruženih ruskih socijalnih demokrata, koji se sastoji od 100 zastupnika i predstavlja 110.000 organiziranog radništva, konstatuje, da je vijeće pučkih povjerenika prepunilo tamnice političkim uapšenima, i medju ovima i članove naših i inih socijalističkih stranaka, da su socijaliste i članovi građanskih stranaka isključivo u svojstvu kao politički protivnici, koji su si privlastnili moć, bili uapšeni, da se protiv uapšenika nije upravlila nikakva optužnica; da se medju ovima nalaze članovi ustavodavne skupštine, da su svi uapšeni podložni ponižavajućem i nasilnom postupanju, koje pripada jedino u doba carske vlade, da je međutim huškanje sa strane boljševičke poprimilo takvog značaja, e smo prisiljeni da očekujemo namjeravano izmrcvarenje bezbranih uapšenika. — Kongres pozivlje na to proletarijat Rusije, neka najodlučnije protestuje proti ovoj grozovladi, koja ponizuje rusku revoluciju, te izjavlja, da su ovdje boljševičke stranke odgovorni za sva nasilja, izjavlja nadalje, da su oni svjesni huškači, i zaključuje, da se upozori socijalističke stranke zapadne Europe na zločin, koji oni sada pripravljaaju.

London, 31. (D. u.) Reuterov ured javlja iz Petrograda: Bojevi u Irkutsku između redovnih četa i crvene garde s jedne strane i kozaka te vojničkih kadeta s druge strane traju gotovo cijeli tjedan. Topovi i strojne puške dolaze u uporabu. Čijele gradske četvrti, kažu, da su opustošene. Podružnica državne banke i brzojavni se ured srušio u plamenu. Crvena je garda umorila francuskog konsularnog agenta i još dvojicu Francuza. Grad je u plamenu. Pučanstvo gladuje. Maksimalistima su pridošla pojačanja iz Krasnojarska.

London, 31. (D. u.) List „Times“ saopćuje iz Petrograda: Tvrdjavnica Petar I. kod Kronstadta otišla je u zrak. U Besarabiji su proglašili moldavsku republiku i izjavili, da želi republika ostati u krilu ruskog državnog saveza.

Petrograd, 31. (D. u.) Petrogradska brzojavna agentura saopćuje: Proglašenje vijeća pučkih povjerenika pozdravlja uređenje prave narodne vlade u Ukrajinu, u kojem ono opaža, da je rada radnika i seljaka prava vlada ukrajinske narodne republike, te obećaje novoj vladi ove republike bratsko podupiranje.

Paris, 27. (D. u.) Havas „Matin“ javlja iz Stockholma: General je Aleksejev priopćio izjavu, u kojoj poriče namjeru Ukrajine i kozaka, da kane pohod na Petrograd. Ukrajina i podonsko područje žele samo, da ovi najbogatiji dijelovi Rusije ne budu prisiljeni na mir, koji će potpisati boljševici. Njemačko-boljševička pogodba nema vrijednosti, ako taj najveći dio Rusije nije svojim sporazumom. Iz tog razloga hoće Njemačka, da stavi Ukrajinu i podonsko područje pod Lenjinovu vlast. Kako se doznaje, vlada će se izaslane proti kozacima njemački časnici.

NEPRIJATELJSKI IZVJESTAJI.

Talijanski:

31. prosinca 1917. Jučer su francuske čete nakon izdašne, dva dana prije toga započete topničke navale, koja je u prvim jutarnjim satovima postala još intenzivnijom, navalile krasnom odlučnošću na neprijateljske položaje između Osteria di Monfenera i Naranzine. Unatoč ograničenog, su se otpora neprijatelja uredili na i hrabri saveznici trajno u osvojenim položajima. Zarobili su 44 časnika i 1348 vojnika, te zaplijenili 60 pušanih strojeva, 7 topova, više brzometnih topova iz jaraka i drugog bogatog ratnog pribora. Engleski su i talijanski ljetači i baterije uspješno potpomagale akciju. Neprijatelj lyrdokorno nastavlja opstrjeljavanje nebranih gradova. Prošle su noći došli njegovi ljetači po treći put u Padovu. Između 9 sati navečer i 3 sata izjutra izbačeno bje više tuceta bomba. No uza sve je to, hvala mjerama, poprimitim po civilnim i vojničkim oblastima, i hvala divnom miru pučanstva ostao broj žrtava ograničen na pet vojnika, među njima jedna žena. Bogata je baština grada nasuprot veoma trpjela. Bazilika del Santo i historijski bje muzej znatno oštećen. Sijeme bje stolne crkve sastrijeljeno. Naši u noći uspevši se ljetači bombardovali su velikim uspjehom neprijateljska uzletišta u Avianu i Lacomini, koja su bila rasvijetljena, jer su očekivala povratak neprijateljskih ljetača. Kroz dan su bombardovala ljetala, a u noći hidroplani najboljim uspjesima neprijateljska uzletišta između Godea i San Fiore, te neprijateljske skupine četa u okolici Torre di Mosto.

1. siječnja. Kod Zensona (Piave) morao je protivnik uslijed našeg energičnog pritiska, koji je započeo dne 27. prosinca, i neprestance bio nastavljen, prošle noći da se radi djelovanja spretnih usredotočenja topovskih i pješadijskih odjela, po teškim gubicima, odrekne mostobrana i da opet predje na lijevu obalu rijeke. Ciljeli je riječani luk u našoj moći. Na ostaloj je fronti ostala akcija obli artilerija sveopće umjerena. Naše su baterije pokazivale veću djelatnost nad visoravni Asiago, neprijateljske pak u odsječku Monte Tomba i Piave. U noći navallše neprijateljska ljetala na ljetalište Istriana i ponoviše navalu protiv nebranih središta, kaošto Vicenza, Passano, Castellfranco i Treviso. Imamo da oplakujemo 13 mrtvaca i 44 ranjenika, većim dijelom između civilnog pučanstva. Stvarna je šteta malena. Naša je ljetalačka skupina bombardovala neprijateljska ljetališta. Dva su neprijateljska ljetala bila za dana po francuskim i engleskim ljetalima oborena.

Političke vijesti.

Pravo samoodređivanja naroda na mirovnoj konferenciji.

Mnogi strani listovi konstatiraju, da je zapravo grof Czernin odbio polovicu ruskih uvjeta i to točke 3., 4. i 6., koje govore o samoodređivanju naroda. To je doista činjenica, koja budi znatiželju. Nekoji listovi saopćuju, da četvorni sporazum ne vjeruje u iskrenost boljševičkih mirovnih manifestacija. Kad bi boljševici čvrsto ostali kod svojih zahtjeva, morali bi, vele, otići iz Brest-Litovskog u onom trenutku, kad je grof Czernin odbio pretresivanje o točki trećoj, koja se tiče prava samoodređivanja za one narodne skupine, koje prije rata ne bijahu samostalne. Naprotiv, vele, vodja se ruske delegacije zadovoljava s nekakvim ispraznim konstatiranjem puke činjenice, i ostaje s ostalim članovima ruskoga poslanstva u Brestu Litovskom i nadalje. U ostalom kažu, očevidno je s druge tačke boljševičkih uvjeta, da ruska vlada ne misli o pravima malih naroda pošteno. Tamo, gdje se govori o kolonijama (tačka 6) hoće naime boljševici, neka i svi neizobraženi narodi odluče glasovanjem o tome, hoće li biti pripadnicima ove ili one države, ili si hoće da ustanove vlastitu državu. Baš taj dio, vele, da govori o neozbiljnosti cijelog zahtjeva. Zavisit će sad o boljševicima, da cijelome svijetu rastumače, što je u tim predbacivanjima izmišljenoga. Sigurno jest, da je s obiju strana — dakle kaošto sa strane centralnih, tako i antantnih vlasti — bilo razglasivano, da nije ipak moguće, da se divlji narodi u kolonijama postave na isti stupanj s izobraženim narodima evropskim, i da bi bilo izravno nesrećom za cijelu kulturu, kad bi danas bilo pripušteno divljim crncima n. pr. slobodno pravo glasovanja, dok oni ne bi to uopće razumjeli, te bi se stalno dali zavesti putem nesavjesnih agitatora. Uostalom i sam je grof Czernin rekao odmah na konferenciji, da je provadjanje prava samoodređivanja u afričkim kolonijama za sada posveina neprovedivim. Boljševici su doduše već u doba, dok još nije bila sazvana mirovna konferencija, tumačili u svojim novinama, da se pravo samoodređivanja ne smije omedjiti jedino na evropske narode, već da treba tu modernu ideju provadjanje sve u najtanje tančine svagdje, po cijelome svijetu. Doduše boljševici su imali tada na misli osobito udaljene krajeve velike ruske države. Danas je međjutim si-

gurno, da su se zaletjeli svojim zahtjevima odviše daleko, i na taj način podali oružje svim neprijateljima prava samoodređivanja. Jesu li to učinili iz dobre volje ili iz pukog inata, razjasnit će nam tek budući tjedni. Inače je dosta značajnim pojavom to, da su boljševički vodje morali u svojim šest glavnim uvjetima mira zahtijevati pravo samoodređivanja naroda; podali su time zadovoljštini i svojim vlastitim pripadnicima u Rusiji, jer su se voljeli, da bi mogli inače izgubiti svoju popularnost, kad ne bi tako učinili. „Venkov“.

Sudbonosni čas.

Rok, 4. siječnja sve se više približuje, a da se još zapravo ne zna, na čemu li stojimo. Izaslanici boljševika i zastupnici središnjih vlasti sastat će se dne 4. siječnja ponovno, da nastave mirovna pregovaranja. Antanta nije dala još nikakvog odgovora, ali po izjavama francuskih i engleskih pa i američkih vodećih muzeva može se već sa sigurnošću zaključiti, da antanta ne će pristupiti barem za sada k zelenom stolu, i da kani i dalje ratovati. Antantina štampa tvrdi na vas glas, da boljševici ne misle ozbiljno sa svojim mirovnim uvjetima, koje da su samo za to postavili, da operu sami sebe pred narodom. Tvrdi nadalje, a u tome je snažno podupiru i sve njemačke novine, da su boljševici posvema napustili stanoviše samoodređivanja naroda, što su sami bili postavili za prvi svoj zahtjev, te da su sada prihvatili glade tog pitanja stanovište centralnih vlasti. Zapadna antanta nije naravno ni ličko sklona miru, i ako je i ona već izmorena, ali se ipak nada svjezoj pomoći, koja ima otići iz Udruženih država. Međjutim ni mi sami nijesmo si posvema na čistu, kako stoje naši specijalni pregovori s Rusijom. Dopisni je ured doduše saopćio, da su pregovaranja dovela do željenog uspjeha, i da će gospodarski rat s Rusijom prestati. To bi drugim riječima imalo značiti, da će biti dozvoljena slobodna međusobna trgovina svih proizvoda, i prema tome imala bi nas Rusija da obilno opskrbi žitom. To je napokon najveći uspjeh što ga centralne vlasti mogu da postignu na istoku. Ali sad nastaje pitanje, da li bi i u slučaju, da se sklopi mir s Rusijom, boljševici bili u stanju, da udovolje tim našim težnjama za — kruhom. Dok oni ili njihovi zastupnici pregovaraju o miru, položaj se u Rusiji sve to više zamršuje, jer dok danas stizu vijesti, da su boljševici uništili protivnike i zavlada li zemljom, sutra se iste vijesti oprovrgavaju, ili im se pridodaje sasvim drugo značenje. Dok danas razasliju boljševici vijesti o porazu Kaledna, sutra doznajemo, kako je on govorio pred 20 tisuća ljudi i proglasio, da su boljševici hulje, koji su njemačkim novcem potkupljeni, i za koje mora da se opet uspostavi onaj stari ruski običaj, gdje se izdajice nabijaju na kolac. On oduševljeno govori, kako treba i nadalje ratovati protiv Nijemcima, koji Rusiji ne mogu nauditi, jer je Rusija silnija, jača i bezkonačna. I dok boljševici pripravljuju mir, taj divlji sin ruske steppe propagira rat do skrajnosti. Boljševici dakle ne mogu ustvrditi, da su oni gospodari Rusije, i da se može samo s njima računati, kako je ono svečano izjavio Trocki, jer najplodniji kraj ruske države, Ukrajina, ona poznata žitnica Evrope, ne nalazi se ipak pod boljševičkom vladom, već se naprotiv čini, da boljševička vlada osjeća onaj njoj nepovoljni duh, što vane s juga velike ruske države. Boljševici su dapače pokušali već sva sredstva, kako bi se održali na vladi, te su uporabili i silu i apšenja i tamnice, zabranili su izlaženje svih listova, njima nesklonih, i odbili time od sebe i vlastite svoje pristae. U Stokholmu je objavila stolina zastupnika udružene ruske socijalno-demokratske stranke proglas, u kojem u ime od 110 tisuća organizovanih radnika diže svoj glas protiv nasiljina i zločinima, što je počinila sadašnja ruska vlada, koja je mjesto slobode dovela tiraniju. Nas svakako manje zanimaju sva ta komičanja, i položaj u Rusiji ostaje za nas uvijek nerazjašnjen, glavno naše naprezanje ide međjutim sada za mirom, brašnom i hljebom. Rusi pa i antanta nek si po miloj volji postavljaju svakakova pitanja, nek razmišljaju i prosudjuju o boljševicima, kao o njemačkim agentima, ljudima, koji su svoje ideje prodali za srebrnjake, ili nek ih drže i za valjane dosljedne revolucionarce, mi od toga ne ćemo osjetiti nikakove koristi. Svi mi polazemo nađe u ovu godinu, koja ima da donese svijetu željeni mir, ali kobni rok se približuje, čas, koji bi imao da znači: spas ili prokletstvo, ali antanta još uvijek šuti. Amerika hoće dapače da postigne i u ratovanju rekord, pa antantne novine razglasuju, da će rat po američkom sudu i američkim pravama potrajati još punih pet godina. To je nova vrst božičnog i novogodišnjeg dara već izmrcvarenim narodima po američkom ukusu. Mirovni će se pregovori ipak i bez sudjelovanja antante nastaviti, i ako bude postavljeno pravo samoodređivanja naroda sasvim u pozadinu. Nijemci, a osobito ratni huškači u Njemačkoj tako su se razjogunili popuštanjem boljševičkih izasla-

nika, da već snuju gotove planove za nova osvajanja prema istoku. Ostaju vjerni onim istim zahtjevima, koji su valjali na početku rata, i ako su se od onda zahtjevi čitavog svijeta i svih ratujućih država iz temelja promijenili. I rat će se nastaviti. Narodi će se ponovno natjecati tko će dalje ustrajati i nadmašiti drugog u ubijanju. Sudbonosni sat bje u našim ušima već najveći čas, koji će proći kao i mnoštvo drugih, i ljudi uhvaćeni plamenom i strujom, koja ih je zanijela, ne će toga osjetiti. Proći će i nestat će ga. A mir, vruće željeni mir, još je nažalost daleko...

Domace vijesti.

„Šarena večer“ u Politeama Ciscutti. U utorak, dne 8. siječnja o. g. obdržavat će se pod pokroviteljstvom njezine preuzvišenosti gospodje admiralovice Juliške Fiedler u ovdješnjem kazalištu takozvana „šarena večer“ u korist udova i siročadi iz poginulih ratnika sveukupne oboružane vojne sile. Program obuhvaća izvrsne kabaretske točke, gimnastičke i ekvilibrističke produkcije, karakteristične plesove i glazbene točke ces. i kromornaričke glazbe. Početak predstave u 7 i pol sati navečer, pretprodaja karata u ponedjeljak, dne 7. siječnja, od 10—12 sati prije podne i od 3—5 sati popodne, dne 8. siječnja od 10—12 sati prije podne i na večer od 6 sati i pol dalje kod kazališne blagajne.

Putovanje u užem ratnom području, C. i k. zapovjedništvo vojske skupine generala-pukovnika pl. Borojevića preneslo je kordunsku crtu na državnu granicu. Radi toga potrebite su za putovanje u cijelom Primorju (uključivši i područja opet pridobljena) samo one putne isprave koje predviđaju „Reisebestimmungen des A. O. K. (Qu. N. 1000)“ u n u t r a užeg ratnog područja. Za državne činovnike dostatna je je službena željeznička legitimacija bez ikakvog visuma.

— Naši bjegunci. Iz Greifendorfa kod Svitave u Moravskoj nam šalju znatnu svotu za naše narodne škole, te nam pišu: Dio se naših bjegunaca vraća u milu nam Istru, a oni, koji ostaju, tužni su i žalosni. Iz jedne te iste kuće odlazi jedna obitelj u domovinu, vesela i zadovoljna, a druga plače i nariče, proklinjući sudbinu, koja nam ne dozvoljava svima, da se vratimo na rodjenu nam grudu. Baš dne 12. prošloga mjeseca otišla je jedna obitelj iz Rotmila, dok je druga ostala očajna. Pa kako i ne bi. Bile su dvije žene, kao dvije sestre, kroz pune dvije i po godine snašale su zajednički sve napore bjegunačkog života, a sada se dijele. A vjerujte nam, da i mi želimo otići i izbaviti se ovih paklenih muka. Nas ovi mučitelji (bjegunci su u njemačkom kraju, op. ur.) ne mogu vidjeti, niti nas ne trpe, ali i oni su nam dodijali, i ne ćemo ih zaboraviti. Snijeg je zapao dubok, kakvoza u Istri nema nikada, sve se od zime smrzava i ledeni, jedino naša čežnja za rođenim krovom ostaje uvijek živa i vruća. Srdačne pozdravimiloj nam Istri šalje u ime svih bjegunaca Ante Mizdarić, Šišanac.

Ča pravi Franina. Svi ste vi mudri i pametni, i on brace od kapitanata puljskega i Mate Balota i Luca i Mara, al ni ga do Franine. Človek ki va živi va bregeh je već svež, a Franina je on od staré korenike, trd ka i one črste hridi na Učki, a ne zamerite mu, ako on malo na drugi način deškuri. A sad da van malo predikam o ten našen situacijonu. Stojimo črsto, bit će mir, ja, al ne? E moji dragi, kako ja po mojoj staroj al suroj glavi moren razumeti, mira ne bude. Zač? Bog ga zna, ne će, pa ne će. A ki je kriv? Ja ne. Ko bih ja bil va svoji mladosti napravil s ken čakuli, ja san vavek pravil, ja imam pravo, on drugi je kriv, a on drugi bi bil vavek pravil, da san ja kriv. A ki bi nas bil slušal, di raspravljamo, ja al on, bil bi rekai, da imamo pravo ja i on. A oba pravo nismo imeli. Ako ja zamem susedu Dinku, to ča mi rabi, ne smem reč, da ja to moram zet i ne smem vrnit samo za to, da to meni rabi. To ča je Dinkovo, je Dinkovo, a ča san ja svojon mukon stekal, to je moje. Je al ni? A ča je s onin jermanikon? A ča? Živ je, pa je, ako je zdrav, neznan, a da je i sit, na to se ne bih zaklel. Čekal san, da će ča tepega za novo leto povedat, a on ni besede. Bolje je, samo neka tako mudro dela, i nek se ravna po onoj staroj: govorit je srebro, negovorit je čisto zlato. Za ta put dosta. Pozabij san van bil pravil, da Bog da va noven letu mir ljuden, a ako on ima druge misli, hvali bud i ča-t njegoven imenu. Još pozdravin i blagoslovin bracu i Matu Balotu, pa i našu Lucu i Maru i ostajen vavek vaš Franina.

Poruka iz uredništva. Silna prešnost „Sličica“, koje smo započeli da donasamo kao podlistak već u današnjem broju našeg lista, potakla nas, da na neko vrijeme prekinemo — radi nedostatka prostora u listu — nastavak našeg sadašnjeg podlistka „Na plodnoj Hani“.

Ravnateljstvo pošte i brzopisje saopćuje:
Dne 8. siječnja 1918. biti će opet otvoreni pošt. uredi Breginj, Robič i Livek a to za sada samo za pismovni poštanski saobraćaj uključivo službeno i zasebno preporučivanje. — Uslijed odredbe sa mjerodavne strane opet se uvadja pismovna cenzura u političkim kotarima Pulj, Opatija, Lošinj, Krk, Pazin te u sudbenim kotarima Poreč i Motovun kao takodjer u Rovinju i Bale. U tim krajevima stupaju opet u krijepost ona cenzurna ograničenja, koje su opstojala prije ukinuća cenzure (otvorena predaja pisama, zabrana pisanih obavijesti na popratnicama, uputnicama te u omotima i slično). — Radi nagomilanja omota obustavlja se u cijeloj Austriji primanje zasebnih omota za Trst, za Primorje i Kranjsku, izuzevši potrebite omote, pošiljke kvasom i novčane pošiljke. U tim se krajevima pak i dalje primaju omoti, takodjer i za te krajeve.

Hvalovrljedna djela naših mornara. Kako javlja „Polaer Tagblatt“ u svom jučerašnjem broju, bilo je sakupljeno za vrijeme od ovih tri i po ratnih godina i položeno preko uprave puljskih listova (koje izdaje tvrtka Jos. Krmpotić) poprečno oko 200.000 kruna u dobrotvorne svrhe. Po točnim podacima sakupila je samo momčad naše ratne mornarice 94.867,52 kruna. Dosta sjajno i spomena vrijedno djelo. Za ubogu siročad naših palih junaka, vi ste se, mornari, plemenito iskazali. Izvršili ste svoju dužnost i kao ljudi milosrdna srca prema nevinoj siročadi i kao junački vojnici prema domovini. Sjećajte se i nadalje naše siromašne djece, sjećajte se, da su njihovi oci svojom krvlju započeli sudbinu države i ne zapuštajte ih! Domovina s ponosom na vas gleda, i vaši će čini ostati vječnim primjerom vruće ljubavi i duboke odanosti prema caru i državi. A na koncu sjetite se i naših malih nevinih crvica, koji još uvijek žive ovdje zapušteni, u bijedi i neznanju i čekaju na svjetlo, prosvjetu i novi život. Čekaju na spas, koji im moramo donijeti. Na djelo!

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodati će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5701.

Općinama Istre. Ured za ulje ustrojen naredbom c. kr. ministarstva za pučku prehranu, javlja sljedeće: Naknada za tiještenje ulja za seljačke tiješkove iznaša K 14.—, a za industrijalne tiješkove K 12.— po 1 q maslina. Općina ima pravo, da prama prilikama snizi ovu maksimalnu naknadu za pojedine tiješkove u općini. Izvoz ulja iz Istre u principu je zabranjen, a dozvoliti će se iznimno u pojedinim slučajevima iza kako se pučanstvo opskrbi potrebitim uljem. Odnosnu dozvolu izdati će ured za istarsko ulje uz prethodnu isplatu od 50 helera po litru za režijske troškove. Novac, koji preostane, pošto se pokrili režijski troškovi, upotrebiti će se za unapređenje uljarstva u Istri. Za svaki pojedini ustup ulja drugim osobama, treba ishoditi dozvolu od ureda za ulje, te platiti 50 helera po litru. Ovaj ured preuzeti će ulje uz cijenu od K 16.— po litru. Producentima i članovima njihove obitelji te radnicima, koji su stalno zaposleni u njihovim poljodjelskim radnjama, doznačiti će se kod tiještenja za vlastitu porabu 8 (osam) litara ulja na glavu. Ulje će se pohraniti kod odnosne općine dok ga ured za ulje ne podijeli putem općinskih ureda. Uljeni drop (kolači), ostati će u pohrani vlasnika tiješka na razpolaganje centrale za mast (Öl- und Fett-Zentrale) u Beču, te će uslijed naredbe c. kr. ministarstva za pučku prehranu biti upotrebljen u industrijalne svrhe. Tiješkovi sa idrauličkim presama, kojih ima u pokrajini 15, kad dovrše posao oko tiještenja ulja, pretijestili će uljeni drop (kolače) za račun nadležne oblasti. Tiješkovi, koji nemaju idrauličkih presa, ustupiti će posebnim opunomoćnicima uljeni drop (kolače), koji će vlasnici maslina ostaviti u tiješku u svrhu preradbe u idrauličkim tiješkovima, određenim od nadležne oblasti, koja će svakom tiješku (idrauličnom) doznačiti mjesto, uz kojih će preuzeti drop (kolače). Ulje, koje će se izvaditi od preradbe dropa, unijeti će općina odnosno njezin izaslanik u posebni iskaz, te će ostati na razpolaganje ureda za ulje. Ostatke, koji se ne će moći izrabiti u nikakvu drugu svrhu, prodati će ured za ulje u svrhu krmjenja. Daljnje obavijesti mogu se dobiti u Trstu, via S. Lazzaro, br. 1/1. — Zemaljska upravna komisija za Istru. — Poreč, dne 29. decembra 1917. Predsjednik: Lasciac.

Pravedni zahtjevi najzapadnijeg dijela Istre. „Novinama“ pišu iz Pirana: Pronose se glasovi, da su otvoreni natječaji za mnoga sudačka mjesta u okružju tršćanskog zemaljskog suda. Bit će možda, da je otvoreno i mjesto suca za ovaj kotarski sud. Dosada ovdje nije bilo nikada nijednog suca, koji bi poznavao naš jezik, te se uvijek moralo raditi preko tumača. Ni u sudbenoj kancelariji nema ljudi, koji bi poznavali naš jezik. Upozorujemo nadležne vlasti, da pri imenovanju novog suca uzmu u obzir i naše pra-

vedne zahtjeve. Piransko se sudbeno područje proteže ne samo na grad, već i na okolice, u kojoj nastava 27% Hrvata i Slovenaca. Zato novi sudac neka bude koji naš čovjek, ili barem neka savršeno pozna naš jezik. I na poreznom bi uredu moralo biti više pravice. Država i pokrajina pobiru sa žuljeva okolinskih seljaka više stotina hiljada kruna, a siromah seljak kad dodje u Piran, da plati porez, u neprilici je: talijanski ne zna, a činovnici govore samo talijanski. Pitamo naša najelementarnija prava: dajte seljaku piranske okolice takove činovnike na državnim uredima, s kojima može općiti u materinskom jeziku. A što da reknemo o natpisima po državnim uredima ovog grada? Svi su natpisi isključivo talijanski! Jesmo li u Istri, ili smo tamo negdje usred: „Del bel paese là, dove il si suona“ Inf. 33? Ostanemo li pri starom sistemu zastavljanja Hrvata u Istri, tada se badava toliko krvarilo na Soči, badava su kraški grčevi oškropljeni krvlju junaka, Italija će i u buduće bacati svoje poglede na Istru, a naći će i os'na: ta na državnim su uredima samo Talijani. Zato dovikujemo: Videant consules! Glas naroda, što vapije.

Za majniško deklaracijo Jugoslovenskega kluba so se izjavili in poslali svoje izjave klubu razven že dosedaj objavljenih: Občina Belacerkev na Dolenjskem, Žerovinci na Štajerskem, mestno županstvo Kamnik, Loče, Nevlje, Bukovica, mestna občina Krško, trg Krupa, trg Šmarje pri Jelšah, Selca na Gorenjskem, Rob pri Velikih Lasčah, Velika Loka okraj Novomesto, Sv. Križ pri Kostanjevici, dekanjska duhovščina zbrana v Ljutomeru pri zadušnicah po pok. dr. Kreku, Sloke, domžalski občani, zbrani na sestanku 25. novembra 1917, Kriška vas pri Višnjigori, Pesnica, Gorenjavas, duhovščina braslovške dekanije v Lavantinski škofiji, Krtina okraj Kamnik, St. Janž na Dolenjskem, Krašnja okraj Kamnik, Voglje na Gorenjskem, Zagorje na Kranjskem, Vel. Oaber, Kamnje, Studenec-Ig, duhovščina slovenjebistriške dekanije, Pobjoršt, Moste pri Ljubljani, Marija Ljubno na Gorenjskem, Lipljena, Ruše pri Mariboru, mesto Kranj, mesto Kamnik, Mekinje pri Kamniku, Tržišče na Dolenjskem, Zinec pri Škofji Loki, Selezniki, klub narodnonaprednih občinskih svetnikov u Ljubljani, Banjaloka na Kranjskem, Sv. Vid nad Vaidekom, St. Janž na Vinski gori, dušni pastirji dekanij Vuzenica in Marenberg na Štajerskem, okolica St. Jur ob južni železnici, klub občinskih svetovalcev stolnega mesta Ljubljane S. L. S., Sežana, Materija v Istri, Poljane pri Škofji Loki, Dob pri Litiji, Stari trg pri Slovenjemgradu, Radeče pri Zidanem mostu, St. Jernej okr. Konjice, Naklo na Gorenjskem, Gorenji Rogatec, Zagorje ob Bavi, Stehanjavas, mesto Sv. Križ na Goriškem, Legen pri Slovenjemgradu, Pameče, Nova Štifta, trg Senožeče, Kolovrat, Cerklje na Dolenjskem, trg Gornji Grad, Lukovica, Polica, (okr. Kamnik), Muljava, Lokv na Krasu, Kočice, Dobrina, Čermožišče, Madole, Žetale, župnija Žetale, Velike Lašče, katoliško politično društvo v St. Jurju ob Taboru, okrajni odbor Vransko na Štajerskem, St. Jurij ob Taboru, Mislina pri Slovenjemgradu, St. Ilj pod Turjakom, Oven, Osilnica, Grušovje, (pri Konjicah), Verhole, (okr. Konjice), občine slovenjegraške okraja (shupno), Drašiči, Vič, Cerklje na Gorenjskem, Smolnik pri Mariboru, Laže okraj Konjice, Geršak okraj Maribor, okolica Šmarje pri Jelšah, Studenec pri Krškem, Marezige, duhovščina kamniške dekanije, duhovščina gornjegraške dekanije, občina Zelimlje okraj Ljubljana, Bostanj na Dolenjskem, Slamnjak pri Ljutomeru, Velka, okraj Radgona, mesto Kostanjevica na Dolenjskem, trg Mozirje, slovenski deželni poslanci goriški, Topolšica (Slovenjigradec), Lože pri Senožečah, duhovništvo starotrske dekanije (okraj Slovenjigradec), Rakek, Braslovče, Šmarje na Goriškem (pri Ajdovščini), Vrhe pri Slovenjemgradu, trg Žalec pri Celju, Okoslavci pri Ljutomeru, Vrpolje pri Vipavi, trg Mokronog na Dolenjskem, okolica Šoštanj, Pristova okraj Šmarje, Dolenji Logatec, Izobrazevalno društvo v Globasnici na Koroškem, Dranlje okraj Celje, trg Središče, Selnica ob Muri, Zužemberk, Kamnagorica, Pilštajn okraj Brežice, občina Loški potok okraj Kočevje z 254 podpisi občanov (volilni okraj Jaklič), okolica Slatina, učiteljstvo kozjanskega okraja na Štajerskem, župnija v Dramljah, krajni šolski svet v Dramljah, Hranilnica in posojilnica v Dramljah, Rankovec okraj Ptuj, Sv. Mohor pri Mogaški Slatini, Spednje Sečovo, Sv. Peter na Medvedovem selu, (okraj Šmarje), Sv. Katarina okraj Ptuj, Imeno okraj Brežice, Aržiše okraj Litija, Spodnje Koseze, (pri Brdu), Dol okraj Kamnik, Podrečje, Sv. Križ pri Kamniku, trg Motnik, Hrušovka okraj Kamnik, Zalog okraj Kamnik, Rafolče na Kranjskem, Prevoje na Kranjskem Gozd okraj Kamnik, Bistričički okraj Kamnik, Paloviče pri Kamniku, Županjenjive, Brezovica, Tunica, Podhrušje pri Kamniku, Šmartno okraj Kamnik, Dob okraj Kamnik, Loka pri Mengšu, Špitalič, Orehovavas pri Mariboru, Rasica okraj Kamnik. Dosedaj je došlo Jugoslovan-

skemu klubu blizu 300 izjav posameznih občin, več županskih zvez, duhovščine, več dekanij, društev, korporacij, veliko število odličnih na Trstu zbranih Hrvatov in Slovencev. Od njih strani prihajajo še vedno nove navdušene izjave za deklaracijo, sežalja za pokojnim dr. Krekom, za katerega spomenik istočasno prispevajo občine večje zneske. Vse z navdušenjem odobruje nastop knezoškofa ljubljanskega, obsoja vsak razkol in needinost med Slovenci, pozdravlja skupno delovanje v smislu jugoslovenske deklaracije in izraža zaupanje klubu. — Vsem zavednim občinam, društvom, korporacijam in posameznikom, ki se jim ni mogoče sproti zahvaliti posamezno, izreka Jugoslovenski klub tem potom najtoplejšo zahvalo. Dunaj 29./12. 17.

Uplešvanje u „Maticu hrvatsku“. Velevrijedna ova kulturna ustanova, koja je izdala već drugo ratno kolo od 5 knjiga biranog sadržaja, izdat će tijekom ove godine treće ratno kolo. Članovi prinosnici, koji hoće da se upišu u „Maticu hrvatsku“, mogu da to učine kod uredništva našeg lista u Šišanskoj ulici broj 24 i to dnevno od 2—5 sati popodne. Članarina iznosi godišnje K 6.—, poštarina i otprema K 1.50, ukupno dakle K 7.50. „Matica hrvatska“ prima i članove zakladnike, koji su dužni da uplate ih na jedanput K 100.— ili u roku od pet godina u obrocima po K 20 godišnje. Novi članovi zakladnici dobivaju, čim pristupe, besplatno sva izdanja, što od toga vremena izadju, a plaćaju samo otpremu i poštarinu. Knjige, koje izadju, bit će razaslane na povjereništva „Matice hrvatske“, gdje ih članovi mogu da podignu. Potanje upute daje uredništvo našeg lista, gdje stoje na raspolaganje svi popisi matičnih izdanja, koja se još mogu dobiti. Našim čitateljima najtopleije preporučujemo ovo naše kulturno društvo, jer time, da podupremo i kupujemo dobru knjigu, pomažemo sebi, širimu narodnu prosvjetu i jačamo narodnu svijest!

Milodari za našu srednju školu u Pulj. Položeni su preko naše uprave, za našu srednju školu u Pulj sljedeći doprinosi: Sakupljeno po našim uzornim omladincima gg. Josipu Lorenčinu i Ivanu Lazarčiću, u našem ubavom mjestancu Medulinu K 823.30. — Sakupljeno po gg. Martinu Rakiću i Ivanu Radoševiću, među našim radnicima kod jedriljne direkcije u c. i. kr. arsenalu K 151.—. (Imena hvalovrljednih darovatelja donijet ćemo naknadno.) Sakupljeno K 106.— po gosp. Milešu Adrijaševiću, na Silvestrovo veče u gostioni našeg starog i dobro poznatog kremenjaka, gosp. Šime Vodanovića, koji u bilo kakvoj našoj narodnoj prigodi, stupa u popredje i pokazuje sjajan primjer drugima. — Darovaše: po K 10.—: Šime Vodanović, Miloš Adrijašević, Ante Ilešić, Ante Miošić, Ivan Mišević, Mijo Pečar; po K 6.—: dva brata Popića, Božo Franić; po K 5.—: Nedjelko Jeličić; po K 4.—: Frane Matijaš, Lovre Lucilić; po K 3.—: Jure Šutić; po K 2.—: Ciril Ivčević, Milenko Jelaš, Jakov Lujević, Tome Juričević, Šime Peribinlo, Mijo Ajduk, Mijo Bartulović, Jakov Musulin, Petar Kuljiš. — Kroz zadnje dane, što poslano poštom, što po drugovima, što osobno položeno, između naše momčadi sa Nj. V. broda „Erzh. Karl“ K 69.—. (Prije K 1175.30, ukupno K 1274.30). Darovaše: po K 20.—: Majhen; po K 10.—: Čubrić, Rukavina; po K 5.—: Stjepčić, Masnikosa; po K 4.—: Cekošević; po K 3.—: Leban, Brzić; po K 2.—: Buić, Percan, Butković, Kirin; po K 1.—: Terce. — Sakupljeno po gosp. Petru Buliću, među momčadi c. i. kr. pomorskog balajuna u Vodnjanu K 100.—: Darovaše: po K 10.—: Požar; po K 7.78: Bulić; po K 5.—: Stuparić, Ilić; po K 4.—: Matiašević, Laudrić, Kukulić; po K 2.—: Kolarić, Kovačuk, Belžau, Papeša, Kozulić, Svilokos, Paleniček, Blagar, Banac, Jurov, Bardin, Krasovec, Utovac, Vušković, Valentin, Fast, Kučić, Superina; po K 1.—: Žak, Kinder, Navratil, Stekljich, Mostera, Ciuk, Gujec, Flego, Baršič, Pelypov, Živolić, Mihić, Presenica, Sadar, Bieker, Sosić, Vacek; po K 1.60: Čikeš; po 80 para: Mikina, Breicha; po 60 para: Semalić; po 50 para: Alan, Hurtig, Klein, Kulišan, Lastovička; po 40 para Vrzgula; po 32 pare: Hervatin; po 20 para: Pexa. — Sakupila mala Lucka Baselli preko tombole na Silvestrovo veče K 4.—. — Dalje polaze gosp. Dragutin Markizeti K 4.—. Ukupno K 1257.30; zadnji iskaz K 33.787.50; sveukupno K 35.044.80. Dječim sakupljačima i darovateljima čast i hvala, a najbolju platu donijet će im nova budućnost. Mirno ustrajmo i neustrašivo naprijed za hrvatske škole!

Pečatni vosak

dobiva se kod tvrtke

Jos. Krmpotić, — Puta trg Cusloza 1.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admirala broj 2 od 2. siječnja 1918.

Posadno nadzorstvo satnik Titz.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“
Mor. Štop. liječnik dr. Prandstetter.
Lječničko nadzorstvo u mornaričkoj bolnici
Morski liječnik dr. Teichmann.

MALI OGLASNIK.

Prodaju se dvije lijepe kuće, u kojima se može otvoriti trgovina. Obratiti se Agenciji Horisi, trg Custoza 37-1.

Traži se soba sa pokućtvom u blizini gradskog tržišta, ili u ul. Medolino. Upitati se kod uprave.

Traži se stan sa dvije sobe, kuhinjom (po mogućnosti k tome malu sobicu) s vodom i plinom, za malu obitelj. Adresu položiti na upravu lista.

Nikelni novac daje u zamjenu papirica Jos. KRMPOTIĆ, trg Custoza, br. 1.

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

Žuta putnica
drama u 4 čina s Klarom Kimball Youlig.

Početak: 2:30, 3:40, 4:50, 6 i 7:10 s. pop.

Napredakne pretstava.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fil.

Ući se može kod svake pretstave.

Ravnateljstvo si pridržava pravo promijeniti raspored.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće lovorkike, smilja, dušica, smrčaka, polina, kao i svakovrno ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Promanturskoj cesti.

Sličice.

Preveo iz češkoga I. Marijin.

Uvod.

Povest ćemo vas u naš muzej, da razgledate najmodernije, najprikladnije, tužno-žalosne slike sadašnjega doba. Velim muzej, a ne izložba, jer izložba traje nekoliko dana ili vremena, a ovo će trajati barem jedan ljudski život. Sabrao ih je naš učiteljski odbor kotara P. Nije od potrebe, da se naručite u odgojetanju toga P. Imamo Plzenj, Příbram, Pardubice i t. d., pak ne bismo rado, da nas tko sumnjiči s nelojalnosti. Glavno je to, da su sličice istinite i vjerne. Izvolite unći!

U dvorani je puno ljudi. Čuju se kojekakovi vzdusaji. Neki pesti zere i dižu ruke, ali se inače opaža, da je to ponajviše inteligentna čeljad.

Zaustavimo se kod prve slike. Ime joj je Aprovezacija. Stol, stolica, privremena blagajna. Straga: veliki sloj brašna. Čeljade, koje to vodi, muška je glava. Sjeda mu kosa; kozja brada na ugojenom licu, potezi lica, a i samo tijelo pokazuju, da još u njemu ima energije, dake kontrast tijela i duše. Tijelo jako, duša jača, ali u zlu. — Pred njim slabušna žena na koljenima kleči i moli: „Molim vas u ime božje, dajte mi barem malo brašna, da mi djeca ne mru od gladi!“ A on „naš bog“ otvorio usia: vide se crni zubi i crni jezik i ljutito progovori: (pokazujući prstom na brašno) „Ovo je naš bog; ne dam vam ništa,

mogli ste raditi, pak biste imali; ajte da, ajte... brzo!“ Ona: „Barem za dječicu, imam ih šest, molim, molim, molim!“ On: „Bacite ih u jamu; zašto ih toliko imate“. Svršeno jest! Ubila nas slika. — Još su dvije slike od approvezacije. Morate znati, da imademo mi u mjestu tri approvezacije. Jedna je načelnikova, najveća; druga je gava-nova, ta je bogatija; a treća pana predstojnika. Istina, nisu oni producenti, nit je njima to Bog dao, nego oni to vode prema svojoj velikoj uvidjivosti; pače vele njihovi koritaši, da nije njih, nas ne bi već davno bilo na tom lijepom svijetu. Ne osvrtaimo se na ove dvije slike, preteške su; doći ćemo još do njih. Odahnimo malčko! Zanimljiva je slika:

Brašno. Vreća do vreće i ozgo do stropa nanizano je ko na brodu. Zazubice rastu i do sto želja kliju. Neki vele, da je krupica (gris), neki kukuruzno brašno, a neki, „barem da imam jednu vreću“ ali zaludu, kad imaš pravo samo gledati. — Na drugoj strani je vaga. Ovdje je živahno; jedni kreaju, drugi važu. Puno je malih vrećica. Ovdje male velike pojedu. Mačuhinski se dijeli, ali barem unutra su svi „omučeni“ to jest mukom opraseni. Kako oni prolaze, koji dijele, to je javna tajna. O Bože, a tko ne bi, ra! je! — Na vratima se neki učitelj hvati, da je na svoje najmlađe dijete dobio ¼ kg (1 četvrt) krupice i to za cijeli jedan mjesec, a možda i više. Blaženi siromasi, jer će kraljevstvo nebesko uživati!

U sobi, koja je negda bila zavjetište malenih, sada je u njoj

Pšenica. I opeta vreća do vreće, i vreće nad vrećama. Veoma ugodno bi bilo sada malenišima, da se upute u računstvu i trgovini. Računajmo i mi. Seljak daje državi pšenicu po 34 K metrički cenat ili kvintal. U approvezaciji je 80 K kvintal. Pretvori li se u brašno, onda je cijena 130 K kvintal. Niti Vitava u gorama nema takvih skokova. Kamo idu ovi dobitci? Želiš li znati? Odgovor je: „Suti, inače dođeš u crnu knjigu.“ A to će reći: fronta, interniranje ili manji obrok. I svaki izabire manje zlo, jer od mučanja glavice ne boli. Razljutilo nas ovakvo filozofiranje i maknuli se do

Kukuruz. Jedna rajo, što si dočekala, da ti se pešću kukuruz mjeri. Iskaznica kaže, da imaš dobiti na šest glava 18 kg kukuruza, ali, i ga za svih ne bi bilo dosta, eh onda snizuje se na 9 kg — dakle na polovinu, a polovinu ćeš dobiti do boljih vremena. Račun je točan. Ali je li pešćeno, da dobije 1½ kg na glavu onaj, koji negdišta u kući, a to je učitelj, a i onaj, koji u kući ipak nešto ima, a to je seljak. Čujem stentorski glas: „Vi govorite o pravici, a hoćete biti privilegovini“. Ne govorimo mi o pravici, jer je ovdje davno zakopana na nekom groblju na Kričonošama. Mi tražimo pravo za svoje tijelo, inače ne ćemo moći, a da dođemo uzeti niti zr kukuruza. O Bože, koji si svemoguć i predob učini nas vrećama, u kojima će biti kukuruz spašeno će biti tijelo naše! Ova molitvica je ispisana slike kukuruza.

(Nastavit će se.)

„DANICA“ koledar

društva Svetojeronimskog

za godinu 1918.

dobiva se u papirnici

Jos. Krmpotić -- Pula

trg Custoza i u podružnici Fran Ferdinanda ul. 3.

Veliki izbor

listovnog papira

u mapama i kutijama

preporuča

Papirnica Jos. Krmpotić -- Pula.

Podpisivanje ratnog zajma, skopčanog sa osjeganjem, traje još dalje kod ovdješnje c. kr. vojničke zaklade za udovice i siročad na trgu Custoza br. 45, I. k.

CIJENA...
za šitavu...
za polugo...
tromjeseč...
sečno K 3...
daji 19 fil...
OGLAŠI...
opravi list...
god...
AUS...
B...
Prin...
Ner...
B e...
se glavn...
Na...
U blizin...
doprem...
u Cham...
od Le M...
NIS...
Pok...
M a c e...
Pol...
P...
2. s...
latnost...
kovale s...
za muni...
navalile...
sjaže, z...
zarobljen...
tama, ko...
desnu o...
rano. Er...
neprijate...
s engles...
noči su...
homba...
uzrokov...
vala Bas...
pet ranje...
su skupi...
letišta u...
like pož...
St. Stino...
bila po...
velikim...
: Dne...
sjele na...
od Bireh...
Bireha...
jedva jed...
i Ranker...
sjeveroz...
uz obalu...
mlija isto...
skladište...
Ponovni...
28. in 29...
neprijatelj...
27. prosin...
pokušao...
su navale...
26. prosin...
sati. Gene...
navalu na...
Dne 27. p...
sve potešk...
prijed. En...
prema sje...
protjerale...
istoku. D...
Allenby cr...
el Tirah-N...
u svrhu os...
u sjeveroz...
zemljišta...
između ne...
Turci su...
ranjenima...
1000. Dosa...
20 puščani...

* Iz Nje...
tung“ i „L...
predlog soc...
po mogućn...
većinu.